

נבחרתי אבותי

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בני הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

הזמן הראוי לחלוץ תפלין בשחרית בראש חודש

כתב מהרי"ץ בעץ חיים (ח"א דף קנח) וז"ל:
בענין חליצת התפלין בראש חודש הרבה דעות
נאמרו בו ואסדר לך הכל כדי להבין מתוכם
מנהגינו:

הש"ע בסי' כ"ה כתב וביום ר"ח חולצים אותם
קודם המוסף וכ' ע"ז המ"א דהיינו אחר חזרת
ס"ת בהיכל (ב' האר"י). והטעם כ' ב"י כיון
שאומרים במוסף כתר אין ראוי להיות כתר
דתפלין עליו באותה שעה ומביא ראיה מהו'
ע"ש בסי' ל"א בב"י. הלבוש ז"ל כ' לחלצים
קודם קריאת התורה ועו"ש והמ"א דחה דבריו
ופסק כד' האר"י והש"ע. וז"ל משנת חסידים
ואחר הקדיש של ובה לציון יסיר התפלין מפני
שעתה יבא אור גדול מגילוי שפע עתיקא
קדישא שהוא למעלה מהתפלין עכ"ל:

הדרב"ז בתשו' סי' פ' כתב דכדאי הוא ס'
אלקנה לסמוך עליו לחלוץ תפלין בראש חודש
מוסף ונתן טעם כיון דבמוסף דומה ר"ח ל"ט
שנקראו אות ראוי לעשות לו היכר זה, ועוד
שהתפלין נקראו כתר והוא אומר כתר
בקדושת מוסף ואין ראוי שיהיו ב' כתרים
ביחד ואפי' ביחיד שאין שם קדושה כיון שהוא
זמן הראוי לכתר ראוי שלא יהיו על ראשו
תפלין עש"ב:

הרמ"ע בתשובה סי' ק"ח כ' שבר"ח יחלוץ
תפלין תכף שמר תפלת שחרית ואל ישעה
להמתין עד אחר קדושה דסדרא כבשאר
הימים, דתורת המוספין היא לנו במקום
הקרבת המוספין. והמקדים לחלוץ קודם
ההלל ה"ז משובח חוץ משי"צ שלא יחלוץ עד
אחר קדיש גמור דשחרית והיינו קודם קריאת
התורה כדאמרין עש"ב:

הנה סדרתי לך כאן דיעות הפוס' בזה
להראות לך בפועל כי נהרא נהרא ופשטיה
והמנהג בזה עיקר גם מנהגינו כאחד מהם
שנהגים שלא לחלוץ עד המושך בעמוד האחרון

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

אל יחר בעיני אדני כי לא אוכל לקום מפניך (בראשית לא. לה)

כתב הרמב"ן: לא הבינותי מה התנצלות זה וכי הנשים אשר להם האורח לא יקומו ולא יעמודו.
אולי אמרה כי ראשה ואבריה כבדים עליה והיא חולה בבא הארחה, כי כן דרכן וכל שכן במעטות
הלידה כרחל שדמיהן מועטין והארחה יכבד עליהם מאד. והנכון בעיני, כי היו הנדות בימי
הקדמונים מרוחקות מאד כי כן שמן מעולם "נדות" לרחיקוקן כי לא יתקרבו אל אדם ולא ידברו בו
כי ידעו הקדמונים בחכמתם שהבלן מוזק גם מבטן מוליד גנאי ועושה רושם רע כאשר בארו
הפילוסופים. עוד אני עתיד להזכיר נסיונם בזה (ויקרא יח יט) והיו יושבות בחד באהל לא יכנס בו אדם,
וכמו שהזכירו רבותינו בברייתא של מסכת נדה תלמיד אסור לשאול בשלמה של נדה, רבי
נחמיה אומר אפילו הדבור היוצא מפיה הוא טמא. אמר רבי יוחנן אסור לאדם להלך אחר הנדה
ולדרוס את עפרה שהוא טמא כמת כך עפרה של נדה טמא, ואסור ליהנות ממעשה ידיה. ולכך
אמרה רחל ראויה הייתי לקום מפני אדוני לנשק ידיו אבל דרך נשים לי ולא אוכל להתקרב אליך
וגם לא ללכת באהל כלל שלא תדרוך אתה עפר רגלי. והוא החריש ממנה ולא ענה אותה כי לא
היו מספרים עמהן כלל מפני שדבורה טמא. עכ"ל.

ועניין נישוק הידים הוא דרך כבוד, והיו מנשקים כן גם את הרבנים החשובים, וכמו שמובא ב'עני
יצחק' (אבה"ע סי' ר"א אות מז) וז"ל: ותלמיד חכם חשוב שנהגו בקהילותינו בדורות שלפנינו שמנשקים
ארכובתו דרך כבוד, נהגו להקל שגם הנשים מנשקות שם ואין מוחה בידן. וגדולה מזה התיר
מהרי"ח בעוד יוסף חי שם לפי מנהג מקומו שהיו מנשקות ידיו של חכם מטעם שאין דרך חיבה
לנשק על היד אלא על הפנים או המצח וכו'. ועוד דמוכחא מילתא שעושים לכבודה של תורה
וכוונתן למצוה כמו שנושקים ספר תורה וכו' יעו"ש ב'. ולקמן הערה ס' ד"ה ובגליונות וסוף ד"ה כל
קביל. ואף מהרח"ץ שהיה מחמיר בזה היה מיקל בהנחת בתי ידיים כפפות כמובא בשדי חמד
מערכת קו"ף כלל ז' ומערכת חתן וכלה סימן י"ב. וכן בקהילותינו שנשקו הארכובה הוא על גבי
הבגד, ומה גם שבמקום זה ודאי אינו דרך חיבה אלא הכנעה כי צריך להתכופף מלוא קומתו
לצורך זה וכו'. ע"כ לענייננו.

גם כיום מצוי הדבר מאוד שמנשקים ידי הזקנים, אך פחות מצינו שמנשקים ידי ההורים. ואין זה
נובע מחכמת יתר. ואדרבה אם היו רגילים לנשק ידי ההורים עוד מקטנות, היה ערך וכבוד להורים
יותר ממה שמצוי היום בלשון המעטה, והיה דבר זה חוסך הרבה צער ועגמת נפש להורים ולילדים.
וכבר היה מעשה בזוג הורים שהתקשרו אלינו לעצה, שילדם כבן העשר התחצף לאמו מאוד,
והאב כעס וסילקו מבייתם ה"י. ושאלתם כיצד לתקן מעשי האב וכן מעשה הבן. לאחר שיחה עצה
והכוונה עם ההורים, ותנאי מוקדם עם ההורים לעשות ככל אשר נורה אותם ללא שינוי. שוחחתי
עם הילד, ולאחר שהבין גודל חטאו, שאלתיהו, כיצד הינו חושב לתקן את אשר קלקל. מכיון
שלא ידע כיצד עליו להוסיף בתיקון מלבד בקשת סליחה וקבלה לעתיד. אמרנו לו, תיגש לאמך
ותתן לה נשיקה על היד להוסיף בכבוד אמך וכמובן הסברנו לו ברוחב את העניין. לאחר שחזר
לבית הוריו, שאלתי את אמו אם הוא נתן לה נשיקה על היד. השיבה, שהיא לא הסכימה לו.
שאלתי, מדוע? השיבה, אני לא מסוגלת. ע"כ המעשה. ואני הקטן צועק מנהמת ליבי, עד לאן
הגענו? ה' ירחם ויציל. בסוף מתלוננים למה לילדים אין כבוד להורים? מחובתנו כהורים לראוג
שהילדים ידעו לכבד אותנו, לא מפני שאנו רוצים כבוד, אלא מפני שכך צוה אותם בורא עולם.
ודבר זה צריך להיות פשוט בין זוגות ההורים, שכאשר ילד לא מכבד את אמו יקום האב וידאג
שהבן יתנצל ויוסיף על כבוד אמו וכדלעיל. והוא הדין להיפך אלא שכתבנו המצוי. על כן כל אחד
ואחת ישום דרכיו להנהיג גינוני כבוד כדבעי בביתו, והיו מעשיו רצויים לפני יתעלה שמו.

אמחות עטרת חיים חיקרותי אני תסענה השבוע להתפלל במערת המכפלה עם חרבנית רצאבי תחי, על קברי
אבות ואמהות. זכרונם לברכה! מיום שחרב בית המקדש שערי תפילה ננעלו, אך שערי דמעה לא ננעלו, וגדולה תפילת
האם על הבנים, רחל מברכה על בניה. ויהי"ד שתקובל תפילתן ברצון, עם כל שאר תפילות עמו ישראל באהבה.

אחידושי רבותינו

מוהר"ר סעדיה בן אור זצ"ל
בחיבורו פאר מלכות על הכתובים

דרכי ההנהגה שצריך הלומד תורה להתנהג בהם

רחש לבי דבר טוב (תהילים מה, ב)

יש להתבונן וליתן לב, מה טעם נקט דוד המלך עליו השלום, נעים זמירות ישראל, לשון רחש לבי, היה לו לומר חשב לבי, או הגה לבי, וכיוצא בזה מלשונות כאלו. ומהו רחש לבי. כי בודאי נתכוון דוד המלך ע"ה לרמוז בתיבת רחש איזה רמז.

ונראה לי בס"ד רמז נאה בזה, והוא כי תיבת רחש נוטריקון רחמים חסד שלום. כלומר מה הוא הדבר הטוב שרחש לבי, הוא להתנהג ברחמנות עם הבריות, לגמול להם חסד, ולעשות שלום ביני וביניהם. כי שלושה עניינים אלו, אין ערוך אליהם. וכבר הארכתי בעניינם בכמה וכמה מקומות.

עוד נראה לי בס"ד כי פסוק זה מדבר בעניין העסק בתורתנו הקדושה והתמימה, ודרכי ההנהגה שצריך הלומד להתנהג בלימודו. וזהו שאמר דבר טוב, אין טוב אלא תורה, דכתיב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו. ובא דוד המלך ע"ה לרמוז לנו כמה עניינים חשובים הנצרכים ללומד בתורה. ונבארם בעזרת ה'.

תחילה אמר רחש, הוא נוטריקון רב חכמה שמחה. אי נמי נוטריקון רצון חברותא שלום. אלו הם ששת הדברים הנצרכים ללימוד התורה. והם כמו הכנה ללומד, כדי שיצליח בלימודו. וכבר הארכתי בכמה וכמה מקומות בעניינים אלו. וכאן נבארם בקצרה בעז"ה.

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרץ

רב. צריך ללמוד תורה מפי רב, שיוהרו וינחורו בדרכי התורה וסתומותיה. ולא יסמוך על עצמו ללמוד תורה לבדו. וכמו שאמרנו ז"ל, מפי רב, ולא מפי כתב. כלומר לא ילמד מתוך הספר בלי רב המלמדו להבין עומק הדברים הכתובים בספר.

וכן אמר התנא באבות (פרק א) עשה לך רב והסתלק מן הספק. כי הרב יפתור לו כל ספק בלימודו, פתרון אמיתי, מכוון לאמיתתה של תורה. ותמצא תיבת רב היא אותיות בר, שפירושו בן בארמית. כי התלמידים קרויים בניס, כידוע מדברי חז"ל.

חכמה. הלומד בתורה צריך ללמוד מתוך חכמה ובינה. כלומר להבין מה שהוא לומד ולהתבונן בכל תיבה ואות, להבין פירושו כל תיבה, לירד לעומקן של דברים ולנתח כל סוגיא קשה. כי הלומד בגירסא בעלמא ובדרך העברה, בוודאי ישגה ויטעה בהבנתו, ולא ירד לעומקה של הלכה וסוגיא. ודבר זה בדוק ומנוסה.

שמחה. הלומד בתורה צריך ללמוד מתוך שמחה וחדוה. וכן אמר דוד המלך בדברות קדשו (לעיל ט"ז) פקודי ה' ישרים משמחי לב. ובוה הוא מראה את אהבתו וחיבתו לתורה הקדושה. ולכן מן השמים יזכוהו להצליח בלימודו, ולהבין את תלמודו, ותרבה אצלו השמחה יותר ויותר, כי אין לך שמחה גדולה יותר מהתרת הספיקות.

רצון. הלומד בתורה צריך ללמוד מתוך רצון, חשק ואהבה. מתוך השתוקקות והתלהבות דקדושה, ליאור באור תורתנו הקדושה. כי על ידי זה יצליח בלימודו, ויראה ברכה בתלמודו, ויעלה מעלה במעלות התורה. ומטעם זה אמרו רבותינו ז"ל בגמרא עבודה זרה (דף ט"ז) אין אדם לומד תורה אלא ממקום שליבו חפץ. שהרי אם ילמד במקום שאין ליבו חפץ ורועה בו, יהיה הלימוד בעל כרחו, וממילא על ידי זה לא ישתדל להבין את אשר לפניו.

חברותא. הלומד בתורה צריך ללמוד עם חברה, חבר אחד או חבורה שלימה. כי בזה יצליח בלימודו עשרת מונים יותר מהלימוד בינו לבין עצמו, כי יתחדד שכלו ותגדל הבנתו. שהרי אמרו רבותינו ז"ל בגמרא תענית (דף ט) על פסוק (יהמיה ב) חרב אל הבדים ונואלו, חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקים בד בבד בתורה. ולא עוד אלא שמתפשטין, שנאמר ונואלו. ולא עוד אלא שחוטאין, כתיב הכא ונואלו, וכתוב התם (במדבר י"ב) אשר נואלנו ואשר חטאנו וכו', עכ"ל. ועיין עוד מה שאכתוב בזה בעז"ה לקמן בספר משלי (ספ"ג ל"א) על פסוק מרבדים עשתה לה בביאור ענין זה.

שלום. הלומדים בתורה צריכים ללמוד מתוך שלום ואחדות, אהבה ואחווה. וכל שכן וקל וחומר שלא תהיה ביניהם מחלוקת ושנאה חס ושלום. כי כאשר יש שלום בין הלומדים, הרי כל אחד ואחד ישמע את דברי חברו ויקבלם בשמחה. ובוה יתבררו הדברים ביניהם ויגיעו עד חקר. ובהיפך, כאשר אין שלום ביניהם, כל אחד יחזיק בדעתו ותהיה התורה כהרבה תורות חס ושלום.

עוד נראה לי בס"ד רמז נאה בזה, והוא כי תיבת רחש, היא אותיות שחר, לשון בוקר. לרמוז וללמד לאדם דעת, כי לימוד התורה בשעות הבוקר המוקדמות, אין ערוך אליו, והוא גדול עשרת מונים יותר מהלימוד בשאר שעות היום. והטעם הוא, לפי שבאותן שעות אבריו של אדם רגועים לאחר שינת הלילה, ושכלו פנוי ונקי מכל מיני מחשבות והרהורים של עסקיו במשך היום. וגם לא יפריעוהו באמצע לימודו כל מיני עניינים שהוא צריך לעשות מדברי חולין. ולפיכך יוכל ללמוד היטב ולעלות מעלה מעלה במעלות התורה.

ואמר רחש לבי דבר, לשון דיבור. כלומר, לפני שידבר ויאמר בפיו את ביאור העניין שהוא לומד בו, יחשוב בליבו ויתבונן בדעתו, לייסד את הפירוש שהוא על אדני השכל והסברה הנכונה, לראות אם הוא נכון לאמיתתה של תורה. ואחר כך כשיאמר אותו, ממילא יהיה הפירוש ברור ומלובן, מובן לכל שומע ומאזין. ובוה יחסוך מעצמו כל מיני קושיות מיותרות מאת חבריו ושומעיו.

עוד רמז בתיבת דבר שהוא לשון דיבור, כי צריך להוציא את הלימוד בשפתיו, בלשון נקי ובשפה ברורה. ולא ילמד בהרהור בלבד. ובוה יזכה לחיים טובים וארוכים, בעולם הזה ובעולם הבא. וכן אמר הכתוב (משלי ד) כי חיים הם למוצאיאיהם, ודרשו רבותינו ז"ל (עירובין דף נ"ד) אל תקרי למוצאיאיהם, אלא למוצאיאיהם בפה.

להצלחת

ר' אברהם בן זכריה מדויל הי"ו הוא וב"ב

ויאמר עשו יש לי רב וגו' (בראשית לג, ט)

נבאר אלו הפסוקים כפי סדרן זה אח"כ. והענין הוא:

כי הנה כתב הרב בעל באר מים חיים בביאור פסוק ובראשית לב, יד: ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו. וכתב שהענין הוא: כי הנה יעקב אבינו במה שעשה עם לבן בהצגת המקלות בשקתות המים לעת יחס הצאן, אע"פ שעשה כל אלה בדין היושר והצדק, ולא עולתה בו בכלאלה, כי עביד איניש דינא לנפשיה, כמבואר בח"מ, וקיים בו עם עקש תתפתל ותהלים יח, כו', מ"מ לגודל הפלגת מעלות הנכבדות ליעקב אבינו בחיר האבות, לא רצה ליהנות מהם עבור שהושיע ידו לו, ועכ"פ עשה איזה דבר בידו לישועתו, ולא ראיא זאת לכבודו ליהנות מזה. וכאשר אמרה אביגיל לדוד המלך [שמואל א' כה] בעת הולכו להרוג לנבל אישה, אף שהיה הורגו בדין ובמשפט הצדק, אמרה אליו: אשר מנעד ה' מבוא בדמים והושע ידך לד', כי הצדיקים הנה ה' יריב ריבם, ולא הם

לעילוי נשמת
מרדכי בן שלמה חסיד
ובן עמי בן בנימין עוזיירי, תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

מהליכות אבותינו

הכבוד הראוי לאדם הראוי
 הכרת הטוב היא אחת היסודות של תורתנו הקדושה עד שאמרנו חכמינו ז"ל (משנת ר' אליעזר פרשה ז) 'כל הכופר בטובת חברו, סופו שיכפור בטובתו של מקום' ה"י. עם כל זאת אסור לכבד אדם בדבר שאינו ראוי בו, וזה אחד הדברים שהקפידו אבותינו הקדושים מאוד. נעלה מעט מזעיר מהם כפי שכתב מוהר"ר עמרם קרח זצ"ל בחיבורו 'סערת תימן' עמ' ק"ח וז"ל:

הצבור יש להם הכח לבחור חזן ההגון להם, אף שלא יהיה בעל בהכ"נ או יורשו, והוא המוציא ס"ת וגוללו. אבל הגולל ס"ת כנגדו, וכן הוצאת ס"ת ביום שמוציאים שני ס"ת או שלשה, ושאר תשמישי מצוה כגון הפותח ההיכל ונועל וזולת. הזכות בהם לבעלי בהכ"נ אין לשום אחד מן הצבור להשיג גבולם. ובהכ"נ שאין לה בעלים, כל המוסיף בדמי מצוה מאלו, זוכה בה משך הזמן שהתנו עמו, והדמים יוצאים לצרכי בהכ"נ עכ"ל.

והלואי והיום ימשיכו בהקפדה בעניינים אלו, וכל אחד ואחד יכיר מקומו ולא יפגע הוא ולא יפגעו אחרים. וכך יהיו מעשינו רצויים לפניו יתברך ויתעלה שמו.

בעצמם. וע"כ לפי שעשה מעשה בעצמו, לא רצה בהנאתם ושלחם מנחה לעשו. וזה אומר: ויקח מן הבא בידו, כלומר: מחמת שבאו בידו – בכח ידו בעשייתו, ע"כ שלחם מנחה לעשו אחיו, עכ"ל. ואפשר שזה ג"כ סוד משה: ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך. כי הנה עשו לא היה יודע שאותם הבהמות הם באים על ידי יעקב ע"י הצגת המקלות, וסבר שהם בדרך טבע העולם, והיו נולדים כך כשאר הבהמות. והיה אומר שיעקב לקחם מתוך מחנהו בדרך לקיחה ממה שיש לפניו, שלא ע"י בירור, זה יקח וזה לא יקח, כי לא רצה ליהנות מהם לפי שבאו מחמת ידו. וע"כ א"ל: יש לי רב, שתלה הדבר בעצמו ולא בהשי"ת, וע"כ א"ל: יש לי רב, סבר שכוחו ועוצם ידו עשה לו את כל ממונו. ולפי שסבר שאותם הבהמות הם הפרידים מהמתנה בכלל שלא בדרך בירור, לכן אמר לו: אחי יהי לך אשר לך. כלומר: אחי יהי לך כל המתנה הזה אשר הוא ראוי לך, ולא ידע שאינם ראויים לו, כי הוא ביררם והפרידם מתוך צאנו, לפי שבאו מחמת ידו, וע"כ לא רצה ליהנות מהם לגודל צדקתו, ורק שלחם מנחה לו.

או יאמר הכתוב: ויאמר עשו יש לי רב וגו'. כי אפשר שעשו היה יודע שאותם הבהמות הם באו מחמת ידי יעקב ע"י הצגת המקלות, וסבר שהם ראויים ליעקב אחר שטרט עליהם, וע"כ א"ל: אחי יהי לך אשר לך. כלומר: אחי יעקב, יהי לך כל הבהמות האלו אשר באו לך על ידך ע"י הצגת המקלות. ולפי שעשו סבר בדעתו היפך דעת יעקב, כי יעקב אמר אחר שבאו לי מחמת ידי איני מתהנה מהם, וע"כ השיבו: ויאמר יעקב אל נא אם נא וגו', כלומר: אם נא מצאתי חן בעיניך, שאני נושא חן בעיניך, אם הוא כן ולקחת מנחתי אשר היא מירי, שאני גרמתי להן לבוא לידי כך ע"י הצגת המקלות, שאני איני רוצה ליהנות מהם לפי שבאו מחמת ידי. כי ע"כ ראיתי פניך וגו', כלומר: ע"כ ראיתי פניך כראות פני אלדיים. כלו': על שתקבל מנחתי אשר באה מחמת ידי, ראיתי פניך כראות פני אלדיים, כלומר: כראות פני סמאל שהוא סוד אלדיים אחרים, ותרצני שם, כלומר: שהמלאך נתרצה לי. וכיון ששר שלך נתרצה לי, בבקשה ממך שתרצני גם אתה, וע"כ: קח נא את ברכתי וגו', כלומר: בבקשה ממך שתקח את מנחתי אשר הובאת לך, כי היא ראויה לך, כי היא באה מחמת ידי והיא ראויה לך, לפי שאני עשיתי אותם בדרך ערמה, ואתה הוא בעל ערמה, וא"כ הם ראויים לך, כי הם מצדך שנעשו בערמה. ולא עוד אלא כי חנני אלדיים וגו'. כלומר: שהרי חנני אלדיים בדרך חנינה, שהשאר באו ע"י ה'. וכי יש לי כל, שיש לי הראוי לי, שבאו ע"י ה' והם ראויים לי, אבל אלו שבאו ע"י איני רוצה ליהנות מהם והם ראויים לך. וע"כ: ויפצר בו ויקח, שהפציר בו שיקבל אותם ממנו, ואז ויקח. עוד אפשר לומר על משה: קח נא את ברכתי אשר הובאת לך וגו'. מהו אומר: אשר הובאת לך, וכי יעקב הביאם בידו וכי הובאת משמע הובאת ע"י. אבל הענין הוא, כי הנה הרב בעל באר מים חיים ביאר בפסוק: ויקח מן הבא בידו וגו'. וכתב שהענין הוא: כי הנה בהמות יעקב לא רצו ללכת למנחה לעשו, וכל אחת תאמר, ולמה אני נבחרת להיות נשלחת ממתנה צדיקו של עולם, ללכת למנחה לעשו הרשע. וכמו שמצינו באלהו בהר הכרמל, שלא רצה הפר השני להיות נקרב לע"י, עד שלחש לו אליהו באונו, שכשם שיתקדש שם שמים על ידי הפר הנבחר לשמים, כן יתקדש על ידך, כמאמרם וילקוט נ"ך רמז ר"ד, ואעפ"כ לא רצה ללכת, עד שלקחו אליהו בידו ומסרו לנביאי הבעל. וכן כאן הוצרך יעקב ליקחם בידו ולמסרם למנחה לעשו. וזה אומר: מן הבא בידו, כלומר: שלקחם בידו ומסרם למוליכי המנחה, עכ"ל. ואפשר ג"כ שז"ס מאמר הכתוב: קח נא את ברכתי אשר הובאת לך וגו'. כלומר: בבקשה ממך ושאין נא אלא לי בקשה, שתקח את ברכתי אשר הובאת לך על ידי, לפי שהבהמות עצמן לא רצו לילך מעצמן כשאר בהמות, עד שלקחתים אני בידי ומסרתים ביד מוליכיהם. וזה מחמת שהם לך, כלומר: שלפי שרציתי לשלחם לך למנחה, לכך לא רצו לילך מעצמן, כי אמרו היאך אנו נבחרין להיות נשלחין ממתנה צדיקו של עולם, למנחה לעשו הרשע, והלא אנו גדלנו ביחד, והיאך אנתנו נבחרין למנחה לעשו הרשע, וחבירנו ישארו ביד יעקב הצדיק, ולא רצו לילך עד שלקחתים אני בידי ומסרתים ביד מוליכיהם. וזהו אומר: אשר הובאת לך, כי המנחה היא הובאת לך על ידי. ורש"י ז"ל פי': אשר הובאת לך – לא טרחת בה ואני יגעתי להגיעה עד שבאה לידך, עכ"ל. ופירש"י יבוא על נכון עם דברינו הנז', כי יעקב רצה להודיע לעשו, שכל אותם הבהמות לא רצו ללכת מעצמן עם מוליכיהם עד שלקחתים אני בידי ונתתם ביד מוליכיהם, וז"ש לו: אשר הובאת לך, כלומר: הובאת לך ע"י, שאני יגעתי בה ללקחם אחת אחת בידי, לתתם בידי מוליכיהם עד שבאה לידך, והבן. אבל לפי מ"ש בבי"ר: אשר הובאת לך – אני יגעתי בה עד שתגיע לידי עד הזמן הזה שבאת לידך, אשר הבאתי אין כתיב אלא הובאת, יבוא על נכון עם דברינו שלמעלה שכתבנו: שיעקב לא רצה ליהנות מהבהמות שנעשו ע"י המקלות ורק שלחם לעשו, כנז"ל. וז"ש: אני יגעתי בה עד שתגיע לידי עד הזמן הזה שבאת לידך וכי, כלומר: אני יגעתי בה ע"י הצגת המקלות עד שתגיע לידי, שבאו עקודים נקודים וברודים ע"י המקלות, והם באו לידי עד הזמן (נ"א): והם באו לידי ונשארו בידי עד הזמן (זהו) הזה שבאת לידך, שאני לא רציתי ליהנות מהם והביאותים לך, וזה נכון.

(עשרת תפארת' למוהר"ח סטאני זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

התלאות בשליחות לאימאם (ה"ג)

לרפואת צבי בן מארי יחיא יצחק שלום בשכחע"י

ויען הרב ויאמר: אדוני האימאם, עתה מאחר שנתברר לך העוול והעלילות הקשות הנעשים על עם ישראל, וגם כן המצוקות והסבל המר העובר עליהם. עתה אני באתי בתחינה ובקשה מכבודו בדרך רחמים, להמציא הצלה לחיי שארית פליטת עם ישראל וכלכלתם ובטחונם בין זאבי ערב. ובגלל זה אנתנו מתפללים ומברכים אותך ומוכירים חסדיך שתעשה עמנו לדור דור בעיני אלדיים ואדם.

והיה כשמעו את הדברים האלה וימלא שחוק פיהו. אחרי כן לקח את ספר הזכרון אשר לו ויאמר לרב: הנך רואה בעיניך שאני כותב וגם כן חותם במו ידי חוק הנותן זכות לחיי היהודים ובטחונם בכל מעשיהם והליכתם תחת חסותי. וכאשר השלים לכתוב את החוק הנותן זכות ליהודים בכלל אשר תחת חסותו, מנער ועד זקן טף ונשים, וגם כן לכל רכושם וכל אשר להם, שיהיו שמורים ובטוחים, אז צוה למוכיר לכתוב חמשה העתקים לפי כתב יד האימאם, אות באות, מלה במלה. אחר כן לקח אותם האימאם וחתם עליהם בחותמת האדומה ובמו ידו.

המשך בעמוד האחרון

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
 דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
 יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

חכמי תימן

הרב ראובן בן עודד זצ"ל היה דיין בבי"ד של הישוב אלנאדרי שבמחוז בעדאן לפני כמאה שנה.

וקוי ה' יחליפו כח תלמידי כיתה ג' שסיימו כס"ד מתחילת שנה ועד עתה חצי חומש במדבר, מתוך ידיעה ושינון על פה, ואף עשו על כולו חזרה. יצאו להתרענונות בפארס אלעד

מצטייני התפילה לחודש כסלו לכיתות ד'- ז' התלמידים הנעלים ישי לוי נ"י יוסף שלום דמרי נ"י שלמה ססה נ"י. יה"ר שתשמע תפילתם ברצון בתוך שאר כל תפילות ישראל

התודה...

הברכה...

לידידיעו היקר והמופלא, מזכה הרבים ללא הפסקה, וידיו רב לו בחיזוק התורה, ואף עינו בתשב"ד רבי אגרוזס מדויל הי"ץ יה"ר שיזכה להגדיל מעשיו כהנה וכהנה, ויראה כל זרעו פורץ לאנה ואנה, גדל במעלות התורה והיראה, ועושה נחת רוח ליוצרו וקונו, מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא, ויזכה לכל מדה טובה ושמחת בית השאנבה, מתוך רחבות הדעת ושמחה רבה, ויתמלא כל משאלות לבו לטובה כרצון שוכן מעלה.

פניני הלכה

המשך מהעמוד הראשון

אחר גמר מזמור של יום קודם אמירת מזמור דר"ח. וכ"כ מהריצ"ע בנימוקיו וז"ל, בר"ח המנהג לחל"צ אחר שישלים שיר של יום שהיו אומרים במקדש קודם שיתחיל מזמור ר"ח כדי לחלוק כבוד לר"ח להראות שהוא י"ט קצת עכ"ל:

בדרכיהם אתהלך...

המשך מהעמוד השלשי

וזה תוכן החווה: הנני מאשר בזה אישור עולמי בשמי, שיהיה לכל היהודים האזרחים הנמצאים תחת צילי בארץ תימן. זכות שיוון עם כלל המוסלמים בחייהם ובכל הליכותיהם, ואין על היהודים שום מסים וארנוניות לבד מכסף [מס] גולגולתא. לכל שנה ושנה חייבים לתת כסף גולגולתא הנקרא בערבית ג'זייה. וערך הכסף הנזכר. משקלו שתיים עשרה דיריהים כסף טהור. ומשקל הדיריהים ששים וארבע שעורות בינוניות. סך הכל משקל שבע מאות ששים ושמונה שעורות בינוניות. וזה השיעור לאדם עני מבין שמונה עשר ומעלה עד יום מותו. וזאת מדרגה שנית לאיש הבינוני ברכושו, נותן כפול. שהוא עשרים וארבע דרהים בכל שנה ושנה. והעשיר נותן ארבעים ושמונה דיריהים לשנה. שזאת חובה על כל יהודי מבוגר לפי הקוראן. לא יותר מזה.

אחר כל אלה הדברים. נתן האימאם חיא בן מחמד חמיד אלדין לידי הרב חמשת ההעתקים, ואמר לי: קבל מידי מכתבי הזכות שעשיתי ליהודים מהיום והלאה. ושאתנהג עמהם על פי מה שנכתב בהם. ומכיון שאתה נעשית שליח כללי ליהודים. הנני מזכה על ידך הבטחה שלמה שלא אשנה כתב ידי וחתומתי ומוצא שפתי לעולם. וכן היה. שהתנהג עם ישראל בחסד וברחמים עד יומר האחרון. וגם כן קיבל הרב תשובת מכתבי חברי ההנהלה הציונית שנשלחו אליו ממדינת היס. שבהם נתן הבטחה שלמה לשלום היהודים. (קורות הזמן בתימן מעמ' 40)

הערות. הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: e0504150896@gmail.com

לזש"ק יובל בן דוד ורות בת זכריה

לזש"ק שלום בן יעקב ומירב טליה בת מנשה